

In dit document vindt u de hoofdlijnen en uitgangspunten van de participatie-aanpak die wij willen volgen om tot de actualisatie van de module Energietransitie in ons omgevingsbeleid (visie, programma en verordening) te komen. Voor de planning van het participatieproces verwijzen we u naar de bijlage.

Aanleiding (1/2)

De Omgevingswet

'het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden [...] bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'

Het bevoegd gezag heeft hierin een motiveringsplicht: *Het bevoegd gezag geeft bij het besluit aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding en wat de resultaten daarvan zijn.*

Participatiebeleid en relevante moties

Het participatiebeleid van de provincie Zuid-Holland is vastgesteld in PS op 19 december 2018. In de Participatievisie hebben wij de uitgangspunten voor een participatieproces vastgelegd. Bij elke opgave wordt opnieuw de strategie bepaald en welke participatievormen daarbij passend zijn. Belangrijke elementen in de Participatievisie zijn de participatieprincipes en het participatiekompas (zie volgende slide).

Aanleiding (2/2)

Motie 1010 Financiële participatie omwonenden

Deze motie heeft er mede toe geleid dat in met de actualisering van het omgevingsbeleid een *Beleidskader Financiële Participatie* zal worden toegevoegd. Het beleidskader staat los van dit participatieplan.

Motie 1012 Stimuleer grootschalige draagvlakonderzoeken

Bij het uitwerken van zoekgebieden die zijn opgenomen in de RES'en zullen wij pleiten voor het uitvoeren van draagvlakonderzoek. Om een beter beeld te krijgen bij de vorm en functie van een dergelijk onderzoek, zullen we parallel aan het uitwerken van onze participatiecriteria (zie Motie 1019) hierover enkele overwegingen meegeven.

Motie 1019 Eenduidige beoordeling participatie en draagvlak

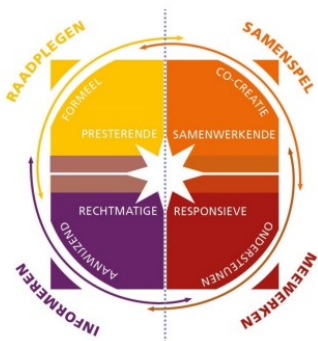
Als onderdeel van onze inzet bij het uitwerken van de zoekgebieden in de RES'en zullen wij participatiecriteria opstellen. We vragen prof. mr. dr. L. Squintani - Hoogleraar Energierecht en dr. G. Perlaviciute - Universitair hoofddocent Omgevingspsychologie, beiden aan de Rijksuniversiteit Groningen om ons hierin te adviseren. Zij doen dit enerzijds op basis van wetenschappelijke kennis en hun eigen onderzoeksresultaten, anderzijds gaan zij in gesprek met de Zuid-Hollandse RES-regio's en gemeenten (die in sommige gevallen al een leidraad participatie of participatie verordening hebben vastgesteld) om hier als samenwerkingspartners in de RES'en zoveel mogelijk een gedeeld beeld van te hebben. Daarnaast worden ook leden van Provinciale Staten -in ieder geval de indieners van deze motie- hierbij betrokken.

Participatievisie

participatiekompas en participatieprincipes

Het participatiekompas is een hulpmiddel om te spreken het perspectief dat wij hebben op overheidssturing in een opgave of proces, welke rol daarbij past én welke participatievormen. Verderop in dit document wordt toegelicht welke keuze in dit proces wordt gemaakt.

De participatieprincipes zijn voor onszelf een algemene leidraad en bieden onze partners en inwoners duidelijkheid over wat ze van ons kunnen verwachten in de samenwerking om aan de opgaven van Zuid-Holland te werken.

- / De basishouding is samenwerken, maar er wordt geen participatieproces gestart als er niets te beïnvloeden is
- / De provincie benoemt voor zichzelf de passende rol en bijbehorende vorm van participatie
- / We creëren een gelijk speelveld voor participanten; het proces, informatie en terugkoppeling zijn te begrijpen; besluitvormingsprocedure is vooraf inzichtelijk; we zijn duidelijk over eventuele geheime informatie; aan deelnemers wordt teruggekoppeld hoe hun input het besluit heeft beïnvloed
- / Het participatieplan wordt samen met belanghebbenden opgesteld

Wat is participatie?

In de visie van provincie Zuid-Holland is participatie:

- / Betrokkenheid van verschillende doelgroepen bij het opstellen en uitvoeren van overheidsbeleid
- / Samenwerken aan een (gebieds)opgave
- / Ondersteunen van ideeën en plannen van initiatiefnemers

Participatie kan op verschillende manieren worden vormgegeven; informeren, co-creëren, consulteren of ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Participatie kan gericht zijn op verschillende doelgroepen; bedrijven, maatschappelijke organisatie, mede-overheden en ook inwoners.

Waarom participatie?

Het doel van het betrekken van belanghebbenden – professionals (mede-overheden) én inwoners – bij de totstandkoming van de module Energietransitie in het Omgevingsbeleid is:

- / **Informer**en van belanghebbenden en inwoners over de voorgenomen inhoud en procedure van de wijziging van de module Energietransitie van het Omgevingsbeleid en daarmee invulling geven aan **zorgvuldige en transparante besluitvorming**
- / **Inzicht krijgen in de perspectieven vanuit de samenleving**, om hiermee de te nemen besluiten te verrijken. Dit door anderen de invloed te geven op het plan én door bij besluitvorming een beeld mee te laten wegen van deze verschillende visies

Bijkomende effecten van de participatie *kunnen* zijn:

- / Bewustwording van nut en noodzaak van de energietransitie
- / Meer begrip voor de besluiten, acceptatie van de besluiten, draagvlak voor de besluiten

Totstandkoming van dit plan

De afgelopen periode is feitelijk al een start gemaakt met de uitvoering van het participatieplan.

We hebben onze voornaamste belanghebbenden in dit proces, namelijk de gemeenten, waterschappen en overige partners in de RES-processen;

- / Geïnformeerd over het voornemen ons omgevingsbeleid module Energietransitie te actualiseren
- / Een werkgroep met één contactpersoon per regio geformeerd om te bespreken hoe we willen omgaan met het opnemen van de RES'en in het omgevingsbeleid
- / Meerdere informatiebijeenkomsten / workshops georganiseerd over de onderwerpen omgevingsbeleid en participatie
- / Digitale inloopmomenten georganiseerd voor de startnotitie en NRD
- / Per regio een bespreking van het participatieplan georganiseerd

Zie volgende slide voor belangrijkste input die we uit deze gesprekken meenemen in het participatieplan

Meegekregen aandachtspunten (1/2)

Deze punten zijn genoemd in de gesprekken met RES-regio's en gemeenten en vinden weerklank in ons participatieplan

- / Doe geen participatie opnieuw die al in RES-verband heeft plaatsgevonden en stem toekomstige participatietrajecten op elkaar af om dubbelingen te voorkomen
- / Gemeenten zijn primair aanspreekpunt voor inwoners. Zij hebben vaak hun eigen leidraad voor participatie / participatieverordening
- / Gemeenten kunnen een informerende en bemiddelende rol spelen richting (overige) belanghebbenden en inwoners in het proces van actualisering
- / Neem als provincie de verantwoordelijkheid voor jullie keuzes, gemeenten zijn in dit proces niet alleen meehelpende (informerende en bemiddelende) partijen maar zelf ook belanghebbenden
- / Ondersteun en faciliteer regio's en gemeenten waar gewenst
- / Spreek over gezamenlijke criteria, niet over normen

Meegekregen aandachtspunten (2/2)

Deze punten zijn genoemd in de gesprekken met RES-regio's en gemeenten en vinden weerklank in ons participatieplan

- / Spreek de participatiecriteria af voor toekomstige aanpassingen, zoals de RES 2.0
- / Maak duidelijk waar wel en niet het Omgevingsbeleid van de Provincie over gaat (knip tussen RES en Omgevingsbeleid, onderdelen van het omgevingsbeleid)
- / Maak heel duidelijk, waar belanghebbenden invloed op kunnen hebben en waarop niet.
- / Maak duidelijk welke invloed de verschillende onderdelen van het PZH omgevingsbeleid hebben op verschillende delen van het gemeentelijke omgevingsbeleid.
- / Maak duidelijk hoe verschillende processen samenhangen en wat er waar wordt besloten – en wanneer over welke onderwerpen participatie wordt georganiseerd (RES, GOVI/POVI, TVW)
- / Communiceer duidelijk over praktische zaken als de planning en mogelijke contactmomenten

Waar gaat dit participatieplan over?

Dit plan gaat over het participatieproces tbv actualisering van de module Energietransitie in het omgevingsbeleid (visie, programma en verordening) van provincie Zuid-Holland. Dit plan staat niet op zichzelf. Het gesprek over energietransitie, met bedrijven, maatschappelijke organisaties, mede-overheden en inwoners is al gestart en zal ook ná besluitvorming over deze module doorgaan. Het is daarom van belang aan te sluiten op andere processen van onszelf en mede-overheden.

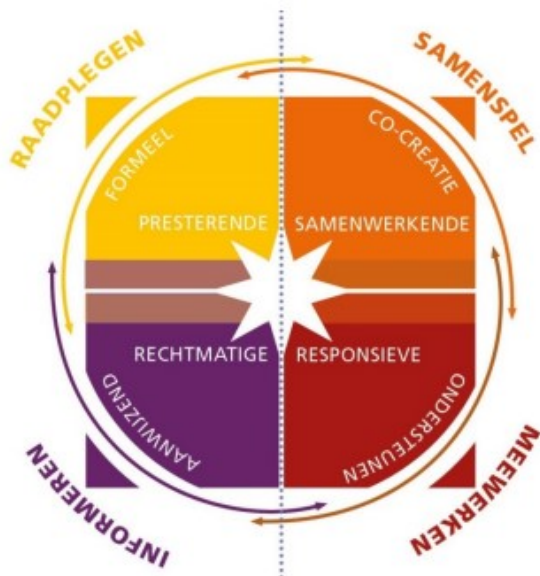
In de voorgaande slides heeft u kunnen lezen wat in het algemeen de doelen en uitgangspunten voor participatie zijn van de provincie Zuid-Holland. In het vervolg vindt u welke keuzes we maken in dit proces en participatievormen daarbij horen.

Inhoudelijk gaat het plan over:

- / Mede-ontwerpen van het participatietraject; hoe belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van het participatieplan
- / Hoe organiseren wij het gesprek over de inhoudelijke wijziging van de module energietransitie provinciale omgevingsvisie, -verordening en -programma. Er worden centraal een aantal mogelijkheden geboden en daarnaast wordt per onderwerp op maat bekeken welke participatie-activiteiten gewenst zijn
- / Hoe we terugkoppelen wat ons wordt meegegeven en hoe dat van invloed is geweest op de module Energietransitie

Onze rol in dit proces

Participatiekompas

provincie Zuid-Holland

In het traject rond het actualiseren van de module Energietransitie van het provinciaal omgevingsbeleid (visie, programma en verordening) kiest de provincie voor de rol van **presterende overheid**.

Het perspectief van de presterende overheid is gericht op het realiseren van meetbare doelen en processen. Het bestuur bepaalt daarbij de agenda en luistert naar de inbreng van betrokken partijen en vraagt om ideeën uit de samenleving. Dit alles *kán* invloed hebben op de inhoud van het beleid en op de besluitvorming, maar vooraf wordt niet gedefinieerd *wáár* ruimte voor beïnvloeding is. N.B. deze keuze is nooit helemaal zwart-wit en in het plan kunnen ook elementen van andere kwadranten terugkomen. Als daar sprake van is, wordt het specifiek aangegeven.

Deze keuze is passend in dit proces, waar de richting wordt gegeven door het vigerend beleid, de vastgestelde RES'en en het coalitieakkoord. Waarin we graag visies van belanghebbenden meewegen bij het nemen van een besluit.

Wie worden betrokken in het participatietraject?

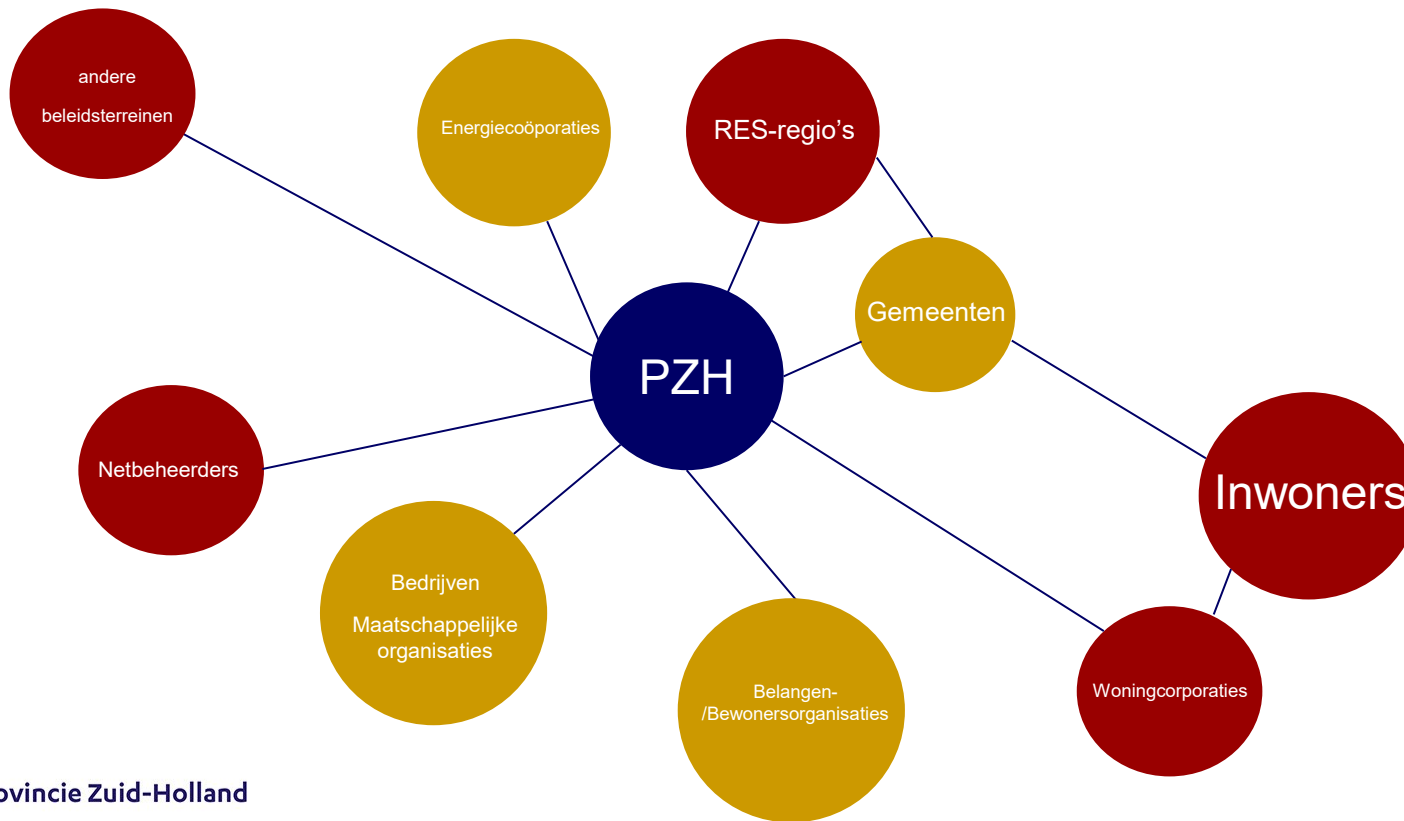
“Een ieder”

- / Informeren over procedure en inhoud. Uitgangspunt voor goede participatie is dat ons eigen standpunt vanaf de start helder is.
- / Inspraakprocedure voor de NRD en ontwerp-module.
- / Inwonerparticipatie ligt primair bij gemeenten. We willen voorkomen dat inwoners vanuit meerdere overheden met vergelijkbare vragen wordt benaderd. We zoeken hierin de samenwerking op met gemeenten, bijvoorbeeld door samen te werken aan het uitwerken van participatiecriteria, maar ook zoals in het verleden door bij te dragen aan een participatietool die lokaal ingezet kan worden.

Actief in gesprek

De provincie gaat actief in gesprek met bedrijven, maatschappelijke organisaties en mede-overheden; we zoeken hierbij zoveel mogelijk verschillende perspectieven op.

Wie worden betrokken in het participatietraject?

Wat is het resultaat van dit participatietraject?

- / Wij informeren de betrokkenen en PS over de uitgevoerde participatie-activiteiten en de inhoudelijke perspectieven die deze hebben opgeleverd. PS wegen deze informatie mee bij het nemen van hun besluit.
Zie volgende slides voor de planning
- / We maken inzichtelijk hoe deze perspectieven van invloed zijn geweest op de inhoud
- / Waar mogelijk en wenselijk roepen we gemeenten op bij uitwerking van zoekgebieden een draagvlakmeting uit te voeren in concrete projecten (die leiden tot een wijziging in het omgevingsbeleid – visie, programma en verordening)
- / Wij maken duidelijk onderscheid tussen participatie en draagvlak. Het vergroten van het draagvlak voor de energietransitie of ons beleid is niet primair het doel van deze participatie-aanpak, wél is het doel om verschillende perspectieven in beeld te krijgen

Hoe vindt de terugkoppeling plaats?

- / **Aan** GS/PS én iedereen die heeft deelgenomen aan het participatieproces
- / **Hoe** PM
- / **Wanneer**
 - / Rondom bespreking concept ontwerp in GS/PS (april)
 - / Rondom ter-inzage-legging ontwerpmodule (juni)
 - / Rondom bespreken eindversie in GS/PS (eind 2022)

Mijlpalen participatietraject

2 november	Formele start – NRD ter inzage (8/11) en ontwikkelen inhoud, uitvoeren participatie-activiteiten
november-maart	Vormgeven inhoud met professionele doelgroepen
juni	Webinars (i.s.m. gemeentes) voor breed publiek (bij start ter-inzage-legging)
juni-juli	Ter-inzage-legging ontwerp module Energietransitie

Het totale participatieproces zal bestaan uit een aantal generieke activiteiten (informereren via de website, nieuwsbrief, webinars, informatiemomenten) en per onderwerp activiteiten op maat waarbij relevante belanghebbenden betrokken worden.

We sluiten zoveel mogelijk aan op relevante participatietrajecten die lopen in de RES-regio's en gemeenten

Onderwerpen startnotitie

- Windenergie op land
- Zonne-energie
- Bevorderen Energietransitie
- Energietransitie in de Gebouwde Omgeving
- Bovenregionaal Warmtenetwerk
- Verhogen energie efficiëntie en mede ontwikkelen energie infrastructuur (industrie)
- Stimuleren overgang naar schone/ hernieuwbare grondstoffen (industrie)
- Verduurzamen van het energiegebruik door de industrie (industrie)
- Lokaal eigendom

Per onderwerp bepalen we waar de ruimte voor beïnvloeding is; welke informatie we willen ophalen; waar het níét over gaat; wie we willen betrekken

